

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 107 (2669) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 május 12

Roosevelt Iraknak is segítséget ígért

Bagdadi hivatalos leleplezés a washingtoni kormány iraki mesterkedéseiről. — Irtóhadjárat indult a palesztinai és transzjordániai arabok ellen. — A francia-amerikai viszony kiéleződése várható

Növekvő feszültség Szovjet-Oroszország és az Egyesült Államok között

Beirutból jelentik: Bagdadi hivatalos helyről kiadott közlemény meglepő leleplezést tesz Roosevelt iraki kísérleteiről, amelyekkel nyomást akart gyakorolni az iraki kormányra. A közlemény szerint az amerikai kormány az összetűzés kitörése előtt mindent elkövetett, hogy megnyerje az iraki kormányt az angol tervnek. A bagdadi amerikai követ még az ellenségeskedést megelőző héten is közölte az iraki kormánnyal, hogy Roosevelt elnök kész nagyméretű fegyverszállítmányokat küldeni, ha teljesíti az angol követeléseket. Hangsúlyozta, hogy Roosevelt személy szerint is érdekelt van abban, hogy ne gyengüljön Anglia helyzete a Közelkeleten. Késznek nyilatkozott személyesen sikra szállni a nagy egységes arab birodalom megeremtésére és a Balfour-nyilatkozat semmissé nyilvánítása érdekében. — Egyidejűleg közölte azt is, hogy támogatni fogja az iraki kormányt a szíriai francia megbízások területtel szemben támasztott igényének teljesítésében. Kailani miniszterelnök kormánya azonban visszautasította a beavatkozást és továbbra is kitartott jogi álláspontja mellett, hogy Nagybitánjának nincs joga a szerződésben leközölt méreten túl Irakot felvonulási területnek tekinteni.

Az iraki kormány leleplezése az egész arab világban nagy megütközést keltett s Vichyben is felháborodást okozott. Ezzel kellőképp igazolva látják, hogy Roosevelt francia területet is kész lett volna feláldozni Anglia érdekében. Ennek a leleplezésnek következménye kétségtelenül a francia-amerikai ellentét komoly elmérgesedése lesz.

AZ ANGOLOK VISSZAVONULTAK HABBANIYA REPÜLŐTERÉRŐL

Newyorkból jelentik: (Szovjet TI) Kairói jelentés szerint az angolok kénytelenek voltak Habbaniya repülőteréről visszavonulni a Bagdadtól nyugatra, mintegy 50 kilométernyire elkészített állásaikba.

Beirutból jelentik: (NTI) A vasárnap esti iraki hadijelentés így hangzik:

A nyugati hadseregnek nincs semmi különösebb jelenteni valója. A déli különösebb jelenteni valója. A déli egy angol repülőgépet lelőttek, egy másikat megromgáltak. A légi haderő felderítő repüléseket végzett. Az ellenséges légi erők május 10-én bombázták Rudbaht.

Beirutból közlik, hogy az iraki nem-

zetvédelmi miniszter további tartalékos tisztjait és altisztjait éjjelre fegyverbe hívását rendelte el.

Bernből jelentik: (B. T.) A svájci lapok szerint a Jeruzsálemben székelő szerb menekült kormány, a közeli napokban küldöttséget indít az Egyesült Államokba.

Romlik a szovjet-amerikai viszony

Az Uj Nemzedék szófiai jelentése szerint a washingtoni szovjet nagykövet kormánya nevében jegyzéket nyújtott át az amerikai külügyminiszternek. Ebben a szovjetkormány nagyfokú elégedetlenségét fejezi ki a már kifizetett szállítmányok elmaradása miatt.

Egyébként a két ország között állandóan növekvő feszültség tapasztalható.

Rooseveltet már semmi sem riasztja vissza a nagy kalandtól

Német vezető politikai körökben változatlanul nagy érdeklődéssel kísérik az Egyesült Államok belpolitikai híreit. Ezekben a körökben rámutatnak arra, hogy az Egyesült Államokban a háborús politika most már döntő állapotba jutott és a nagy kalandtól többé senki sem riaszthatja vissza Rooseveltet és híveit.

Halifax angol nagykövet körútját és az elnöknek előre jelzett beszédét az Egyesült Államok háborúba való belépésének előkészületeként lehet tekinteni. Berlińi felfogás szerint az Egyesült Államok politikája már ebben a hónapban döntő fordulóponthoz érkezik.

Hogy az Egyesült Államok már most fog-e módot keresni arra, hogy a tengelyhatalmak kihívásával belépjen a háborúba, azt természetesen egyelőre nem lehet tudni. Kétségtelen azonban, hogy az elnök most már hetek alatt megvalósíthatja elhatározását. Németországban a leg-

nagyobb nyugalommal várják az Amerikából érkező háborús híreket. Hitler kancellár január végén mondott beszédében ugyanis bejelentette, hogy Németország felkészült minden eshetőségre, így a háború újabb kiterjesztésére is. Nyilván a német politika már január vége óta számol a beavatkozással, illetve a háborúnak az Egyesült Államok részéről történő kiszélesítésével. A Németbirodalom nemcsak politikailag, hanem katonailag is felkészült erre. Éppen ezért a legnagyobb nyugalommal tekint mindkét szövetségeseivel Rooseveltet elhatározása elé.

UJABB HÁBORUS BESZÉD HANGZOTT EL AZ USA-BAN

Newyorkból jelentik: (NTI) A latin-amerikai államok Egyesült Államokban tartózkodó flottaparancsnokának tiszteletére rendezett lakomán az Egyesült Államok helyettes külügyminisztere beszédet mondott. Kifejezésre juttatta, hogy az amerikai nép-

nek ellent kell állnia minden hatalommal szemben, amely a világ meghódítására törekszik és meg akarja szüntetni azt a szabadságot, amelyet Amerika védelmez. Az Egyesült Államok legyen elkészülve a nyugati féltéke védelmére. A latin-amerikai megbízottak nevében az argentin helyettes tengernagy válaszolt. Kijelentette, hogy a nyugati féltéke országainak politikáját az egységes célok jellemzik.

Washingtoni jelentés szerint a békepárt mindent elkövet a háború felé való rohanás feltartóztatására. Hoover volt elnök szombat esti rádióbeszédében óva intette az Egyesült Államokat a háborútól. Kijelentette, hogy az Egyesült Államok sem gazdaságilag, sem katonailag nem készült fel a háborúra. Ha az amerikai hajóhadat hivatalosan hajókaravánok védelmére utsítják, ez elháríthatatlanul a háborúhoz vezet. Már pedig

ha katonai téren fel akarnak lépni Németország ellen, akkor ötmillió főnyi hadsereggel és 40 millió tonna kereskedelmi hajótérrel kellene rendelkeznie. Ez pedig tíz éves munkával is nehezen volna elérhető.

A békepárt hirtverő hadjáratával kapcsolatban a General Motors 60 gyárában a munkások bejelentették a munka megszüntetését.

TÖMEGESEN TARTÓZTATJÁK LE A NEMZETI ÉRZELMŰ ARABOKAT PALESZTINÁBAN ÉS TRANZSJORDÁNIÁBAN

Rómából jelentik: (B. T.) Mint a lapok jelentik, Wilson tábornok, aki a görögországi angol hadsereg parancsnoka volt, irtó hadjáratot indított Palesztinában és Transzjordániában a nemzeti érzelmű arabok ellen. Tömegével tartóztatják le őket.

Newyorkból jelentik: (NTI) Egy amerikai hírszolgálati iroda Kairóból jelenti, hogy az egyiptomi miniszterelnök fogadta Rooseveltet fiát.

Lélekemelő bensőséggel zajlott le Szent László ünneplése

Szoborbizottság alakítására tett javaslatot a római katolikus Egyháztanács

Nagyvárad. Saját tud. Bensőséges, lélekemelő ünnepségben volt része tegnap Nagyvárad magyarságának. A nagyvárad-i római katolikus egyházmegye és Nagyvárad városa tegnap ünnepelhette meg először szabadon alapítójának és pártfogójának ünnepét. Hálaadás is volt ez az ünnep a felszabadulás nagy kegyelméért, mert Nagyvárad és Biharmegye magyarsága meg van győződve arról, hogy ebben a nagy kegyelemben Szent Lászlónak is nagyrésze van.

Az ünnepséget háromnapos előkészület előzte meg. Az előkészületi napokon a májusi litániák keretében

Domonk Pál békéscsabai apátplébános mondott szentbeszédeket Szent László királyról. Beszédeinek alap-gondolataként kiemelte, hogy Nagyvárad nemcsak a román megszállás alól szabadult fel, hanem a világháború előtti zsidó és liberális szellemi zsarnokság béklyóit is le kell ráznia magáról. Új, szabad, keresztény magyar lélekzethez kell jutnia ennek a városnak. Nein lehet más jogos elnevezése, csak az, hogy Szent László városa. Az előkészületi napokon a rossz idő ellenére is hatalmas tömegek vettek részt.

nagy magyarok, a szent magyarok keze öröközték. Az ilyen virágok hozzátartoznak Várad virágos kertjéhez, de nem szolgálták azt az életet amelynek értékét Isten keze méri. Már pedig csak az ilyen értékek adják meg népeknek, nemzeteknek és országoknak a történelmi állandóságot.

Ugy érzem mélyen tisztelt ünneplő közönség, hogy a történelmi állandóság törvényeit és feltételeit, azon a világosság, a keresztül, amelyet Szent László királyunk vetett a magyar népre és annak történetére, a mi nemzedékünk világosabban és tisztábban láthatja. Magyar népünk ujkori története adta meg a csattanó bizonyosságát annak a szentlászlói igazságnak, hogy minden magyar értéknek egyedüli biztos konzerválója, az étellel megvalósított szent keresztény hit. Ennek az igazságnak világánál meg kell látnunk, hogy magyarnak lenni nem születési vagy történelmi szerencse, hanem kevéssébe érvényesülési jogcím, hanem felséges és nagyszerű hivatás, amit aldozattal és kötelességgel betölteni kell; vlaamint kereszténynek len-

ni sem jelent valami disztó jelzőt, még kevésbé politikai vagy gazdasági megjelölést, hanem erkölcsi jellemet és gyökeres kapcsolatot az örök Krisztussal és azokkal a jellemi és erkölcsi nagyságokkal, akik életükben legtöbbet valósították meg Krisztus nagyságából és igazságából.

Szent László Királyunk, Istennek szolgálja, példát buzdítson minden magyar szívet, imádságod munkáljon újabb ezer évet a magyar hazának. Ugy legyen!

Sik Sándor ünnepi beszéde

A teológusok és a Magyar Dalkör tagjainak énekszámát után Sik Sándor egyetemi tanár, papköltő mondta el ünnepi beszédét.

Beszédeben rámutatott azokra az eszményekre, amelyeknek átalakító ereje Szent László egyéniségén keresztül sugárzik reánk. A férfias erő, bátorság, lovagiasság örök magyar példaképe ő. De ezenfelül lélekben megszentelt erő az, amely Szent László egyéniségéből sugárzik. S minden az erő, jó tulajdonság, amely benne felhalmozódott, a nemzetért, hitéért való szolgálat áldozati oltárán égett el. Mindenét odaadta az eszménynek, amelyet szolgált. Eppen ezzel találta meg élete célját, igazi boldogságát. Ez a legnagyobb tanítás, amit ma nekünk ad.

Ünnepi szentmise és körmenet

A vasárnapi ünnepség reggel 9 órakor főpapi szentmisével kezdődött, amelyet Fiedler István püspök celebrált a Székesegyházban. Az előzőre jelzett tábori szentmise a rossz idő miatt elmaradt. Az ünnepi szentmisen megjelentek a katonai és polgári hatóságok képviselői, az iskolák tanulóifjúsága, tanárok és tanítók vezetésével, az egyesületek, szervezetek, továbbá a környékbeli falvak küldöttségei. Az ünnepi szentmisén Molnár János kanonok mondott szentbeszédet Szt. Lászlóról, mint a keresztény magyar férfiaság, bátorság, lovagiasság és nyugati magyar szellemiség eszményéről. Az ünnepélyes szentmise után a hatalmas hívő sereg kivonult a Székesegyház előtti térre, a papság pedig díszes körmenetben hordozta körül Szent László ereklyetartó, aranyozott ezüst mellszobrát, a Hermát. A körmenetben résztvettek a katonai és polgári előkelőségek is. Körmenet után Te Deummal ért véget az ünnepség templomi része.

A mulandóság homályából azonban, mind diadalmasabban, elővethetetlen érvénnyel, elhomályosíthatatlan fényességgel emelkedett ki László, a szent a tökéletes férfi, bizonyosságul annak, hogy bár megbontható az evilágból való király földi alkotása, széttörhető az országhatár, foszlánnyá lehet a királyi palást és szétmálhatnak a kőből épített kolostorok és templomok falai, de századokról-századokra szinte erősödő fényvel világít, az emberi kebelben erkölcsi jellemből és Isten kegyelméből épített Isten temploma.

Keresztény hitünknek ebbe a fellegvárába menekítettük, törhetetlen magyar reményeinket.

Ezek a remények nem csaltak meg bennünket de bennünk sem szabad csalódnia a történelemben dolgozó isteni Gondviselésnek. Aki a jelen világos idők szereplőivé tett minket és a mi feyelmünkre, áldozatos lelkünkre, kötelességtudásunkra bízta az elkövetkező évtizedek, esetleg századok boldogságát vagy szerencsétlenségét.

Megpróbált nemzetnek mérlegre tenni nemzedéke vagyunk! Jaj! A próbatételnél könnyűnek ne találtsunk.

A viharban az a fa állja meg a helyét, amelynek gyökerét mélybe eresztette. A magyarság fájának itt az ősi földön, az ezeréves határok között kiszakíthatatlan gyökerei vannak és a közelmúlt viharában megtanultuk, hogy azokba a gyökerekbe kell kapaszkodnunk, amelyeket a nagy Árpádok: Szent István, Szent László, a Bélák és a többi nagyok. Nagy Lajos és Mátyás örököltettek.

Ezeknek a nagyoknak a szellemével való érintkezés mindig friss erőt, újulást hozott a nemzetnek. Várad XV. századi történetében olvassuk, hogy Zsigmond király törekvése, amellyel Szent László király emléket, szellemét és tiszteletét felfrissítette, Várad páratlan felvirágzását vonta maga után; nagyarányú építkezések, új bevándorlások történtek; fellendült az ipar és kereskedelem; az anyagi jóléttel együtt fejlődött az iskolázás az irodalom és tudomány, ezzel együtt fejlettebb lett az izlés, a műipar és a művészet. Várad, Buda és Pozsony után az ország első városává lett.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Szent László király városa a kulturának és mindenfajta emberi művelődésnek mindenkori nagyszerű talaja volt; nem von le dicsőséges multjából semmit, hogy az életnek olyan virágait is kitenyészette, amelyek nem fakadtak arról a gyökérről, amit a

Az Egyháztanács javaslata a Szoborbizottság megalakítására

Ezután dr. Csiffra Kálmán, az Egyháztanács világi elnöke előterjesztette az egyházközségnek azt a javaslatát, hogy Szent László szoborbizottság alakuljon a nagy király lovasszobrának felállítására. A javaslat szövege a következő:

A nagyvárad-i római katolikus Egyházközség annak öröme és emlékeztetére, hogy Szent László király ünnepét a román megszállástól Isten és e nagy király segítségével való felszabadulás után, első ízben ismét magyar zászlók alatt, nyilvánosan megünnepelehet, azaz a javaslattal kérelemmel fordul Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város törvényhatóságához és közönségéhez:

„határozza el, hogy Szent László király, Nagyvárad alapítója és védőszentje emlékére, a városnak erre legalkalmasabbnak talált helyén, a szent király és városalapító dicsőségéhez méltó lovasszobrot emel.”

A szent király alapította nagyvárad-i la. szent. Püspökség és Káptalan a rendelkezésére álló eszközöket kicsinynek tartja a nagy és szent király emlékéhez méltó szobormű felállítására, de egyébként is úgy érzi, hogy a felállítandó emlékek nemcsak az egyházi intézmények, hanem az egész város hódolatát és háláját kell kifejeznie és módot kell nyújtani arra, hogy a város minden polgára hozzájárulhasson, — ha csak fillérekkel is a szobormű költségeihez, mert egyrészt csak így biztosítható a szükséges jelentékeny összeg, másrészt csak így fogja magának tekinteni a szobrot minden nagyvárad-i polgár, — így lesz az a szent király és a gyarló, késői nemzedék nemzeti, érzelmi és szellemi kapcsolatának biztosítéka.

Ezért biztossággal azt is javasolja, hogy „Szent László szoborbizottság” is alakíttassék és a zo-

bor céljaira a legszélesebb körű gyűjtés indíttassék, mely ne korlátoztassék a város területére. Szent László egyházmegyéjének minden egyházközsége is részt kíván venni a mozgalomban s valószínű, hogy az ország többi törvényhatóságai, községei és egyháza is hozzá fognak járulni ahhoz, hogy az emlékmű nemcsak a városnak, hanem az országnak is egyik örökértékű műkincse legyen.

Martzy Johanna hegedűművész a pódiumon

A műsor további részében az Orsolya-zárda növendékeinek és J. Viraagh Ilus mozdulalművész számai gyönyörködtették a közönséget. Külön ki kell emelnünk Martzy Johanna hegedűművész számait. A fiatal hegedűművész, akinek előkelő zenei körökben feltűnt és elismert tehetségével lapunk már régebben is foglalkozott, valóságos elbűvölő hangulatot teremtett a hallgatóságot gyönyörű játékkal. Munkatársunk beszélgetést folytatott a művésznel jövő tervelre vonatkozólag. Reméljük, hogy a közeljövőben önálló hangverseny keretében lép fel Nagyváradon.

Sik Sándor adott elő ezután saját költeményeiből megkapó közvetlenséggel és előadóművészettel. Az ünnepélyt a teológusok és a Magyar Dalkör tagjainak énekszámát a Himnusz zárta be.

Délután ünnepélyes vacsernye volt a Székesegyházban, utána a honvédszenekar tizenöt adót a Székesegyház előtti téren.

Fest, mos, tisztít
Fischer Dezső
textil vegyész
Nagyvárad, gr. Csáky István u. 3.

Nagykiterjedésű károkat okoztak a múlt éjszakai német légitámadások Angliában

Londonból jelentik (Reuter): A légügyi és belbiztonsági minisztérium közli, hogy vasárnap ellenséges repülőgépek közeledtek Anglia partvidékéhez. A gépek a Kenti grófság keleti részére és a Temze torkolati vidékére bombákat dobtak le. Hétfőre virradó éjjel az ellenség repülőtevékenysége igen élénk volt. A különböző helyeken okozott károk nagy kiterjedésűek.

Londonból jelentik (Reuter): A vasárnapra virradó éjszaka London ellen intézett támadás során a képviselőházat, a Westminster apátságát és az angol muzeumot ellenséges gyújtó bombák rongálták meg. A westminsteri csarnokot szintén találat érte. A világszerte ismert Big-Bent is eltalálták az ellenség bombái. Az alsóház üléstermét aligha lehet a közeljövőben használni. A lordok házának előcsarnokát is megromgálták a bombák.

Az „Ark Royal” repülőgépanyahajót találták el az olasz bombák

Amszterdamból jelentik: Mint a Reuter Iroda Kairóból jelenti, az egyiptomi belügyminisztérium hivatalos közleményben bejelentette, hogy az ellenséges repülőgépek vasárnapra virradó éjjel harmadixben támadták a Szezei-csatornát és vidékét. Bombákat dobtak le és károkat okoztak.

hajót az algéri partok közelében erősen oldalra dőlve látták és csak igen lassan haladt.

Papen visszaindult Ankarába?

Zürichből jelentik: (Bud. Tud.) A Basler Nachrichten berlini külön táviratot közöl, amely szerint a német-török tárgyalásokkal kapcsolatban rámutatnak arra, hogy Papen még Berlinben van.

A Der Tag berlini levelezője azt írja, hogy Papen nagykövet már szombat este elhagyta Berlint és visszatért Ankarába.

A Giornale d'Italia szerint az a repülőgépanyahajó, amelyet a csütörtökön végrehajtott nagy légitámadás alkalmával találtak, valószínűleg a 22.600 tonnás „Ark Royal” repülőgépanyahajó volt. A

Banja Luka lesz az új horvát állam fővárosa

Pavelics államfő nyilatkozata az önálló Horvátország felépítéséről

Rómából jelentik (MTI): Pavelics államfő Zágrábban nyilatkozott az olasz újságírók előtt.

vát területen élő ugynevezett szerbek csak a görögkeleti valóság felvételével váltak szerbekké. A boszniai mohamedánok ma a leglelkesebb hívei az új horvát államnak.

— A horvát állam szervezését egészen újjáalakítjuk, — mondotta. — Helyreállítjuk a régi horvát tartományokat, amelyeknek száma körülbelül 20 lesz. Visszatérünk az 1102 előtti államszervezéshez. Ebben az évben veszítette el ugyanis Horvátország önállóságának jórészét.

Japán csapatok elfoglalták a kínai hadsereg főhadiszállását

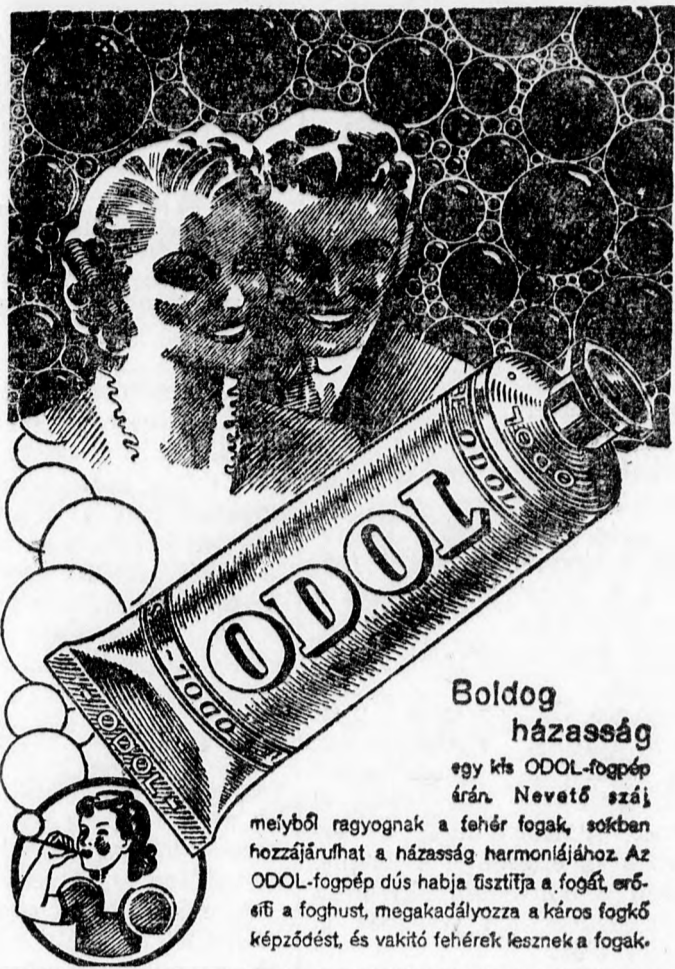
Tokióból jelentik (Reuter): Japán forrásból származó jelentés szerint a japánok új támadásaik során elfoglalták Sao Juant, a kínai hadsereg főhadiszállását. A japán repülőgépek bombázták a lunghai-vasúti mentén húzódó kínai állásokat. A lások ellen.

leghevesebb támadás Miencsint érte. A bombák az élelmiszer-raktárakban tettek kárt. A japán repülőgépek ezenkívül támadást intéztek a Csungtiao hegységben lévő kínai állások ellen.

Tíz tantermes, új iskola építését vette tervbe a város

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délután a város polgármestere fontos megbeszélést folytatott dr. Martusz Dénes tanfelügyelővel és dr. Dalbó Gyula kultúratanácsnokkal az elemi iskolák ügyében. Megállapították, hogy a tankötelesek számának megfelelően 76 tanteremre lenne szükség, míg jelenleg csak 66 áll rendelkezésre.

A nyolc osztály bevezetésével még több helyiségre lesz szükség. Az idei költségvetés keretében új iskolaépítésre már nem kerülhet sor tehát bérlet útján segítenek az elhelyezésben. A jövő év folyamán sor kerül egy tíz tantermes iskola építésére és a következőkben a szükséghez mérten építenek új iskolákat.

Boldog házasság

egy kis ODOL-fogpép árán. Nevetős szájjal, melyből ragyognak a fehér fogak, sokban hozzájárulhat a házasság harmonizálásához. Az ODOL-fogpép dús habja tisztítja a fogat, erősíti a foghúst, megakadályozza a káros fogfőképződést, és vakító fehéreket tesz a fogak.

Törlik a román ügyvédi kamarákból a lázadásban résztvevő ügyvédek

Bukarestből jelentik (Bud. Tud.): Az ügyvédi kamarák országos szövetsége az egyik bizottsági ülésen elhatározta, hogy törli az ügyvédi kamara tagjainak sorából azokat az ügyvédeket, akiket a januári légionista zendülésben való részvétel miatt elítéltek. Kimondották, hogy az ügyvédi kamarákból töröljék azokat a tagokat, akiket a június 10-én semmiféle indoklással sem iratkoztak fel újból.

Szőrmék, bundák nyári megóvását

felelősség mellett vállalom
Halász Imre szűcsmester
Kazinczy utca 4. Színház mellett.

Hóman Bálint nyolc éve miniszter

Jelképszerű véletlen, hogy egyik legnagyobb művének, a nyolcosztályú elemi iskola rendszeresítésének, az erről szóló végrehajtási utasítás megjelenésének időpontja egybeesik kultuszministerségének nyolcadik évfordulójával. Kétségtelenül nagy érdeme van abban, hogy az európai történelemnek e legvirharosabb és legsorsdöntőbb nyolc esztendeje nálunk Magyarországon a kulturális alkotások időszakára lehetett. Ilyenformán, ha meg akarnók írni az újabbkori — virágzó fejlődésnek indult — magyar művelődés történetét, tulajdonképpen az ő nyolcéves kultuszministerségének munkáját és eredményeit kellene összefoglalni. E munka legnagyobb értéke: fáradszázadul alkotó szervezősége.

Hóman Bálintban szerves egységgé forr össze egyfelől a tanár és a tudós, másfelől a kultúrpolitikus és a kultuszminiszter celtudatos működése. Életének legtermékenyebb része három 8—9 éves időszakból áll. Az első időszakban (1903—1922) tudományos működésének színhelye az Egyetemi Könyvtár, a második időszakban (1923—1932) a Nemzeti Múzeum igazgatója, ekkor nevezik ki 1925-ben nyilvános egyetemi tanárrá, a harmadik időszakban (1932-től) kultuszminiszter. Munkásságát minden időszakban csodálatos területszerzés és megalapozottság jellemzi, amely önmagában hordja eredményességének biztosítékát.

Mostani jubileuma alkalmával a visszatért Bihar és Nagyvárad is ragaszkodással veszi körül azt a minisztert, aki a magyarságnak annyi tudományos dícsőséget szerzett, akinek odaadó fáradozása annyi gyümölcsöt termelt a magyar kultúra számára.

Tiszay Kálmán

épület és műbutorasztalos
Nagyvárad, Verbőczy-u. 4 sz.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda
Tábla-üveg nagy raktár
Képerkeztetés
Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata
Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.
Telefon: 19-13

A Kormányzó jelenlétében leplezték le a tábori vadászok emlékművét

Budapestről jelenti a MOT: Vasárnap délelőtt leplezték le az egykori I. császári és királyi tábori vadász zászlóalj hősi emlékművét. Az emlékművön, amelyet *Kisfaludy-Strobl* Zsigmond alkotott, a világháborús határ vadász és az új határ vadász fognak kezét.

Pontosan 10 órakor érkezett meg a Kormányzó Ur Ófőméltósága *Uray* István, a kabinetiroda főnöke, *Keresztes-Fischer* Lajos gyalogsági tábornok és *Vitéz Koós* Zoltán kíséretében. A Kormányzó Ur körül foglaltak helyet a királyi hercegek, a honvédelmi miniszter, *Werth* Henrik, a honvéd vezérkar főnöke és sok más előkelőség.

A Kormányzó Ur érkezése után *Bádoki-Sóós* Károly, nyugalmazott gyalogsági tábornok, nyugalmazott honvédelmi miniszter mondotta el avatóbeszédét. A Kormányzó Ur ezután megadta az engedélyt a leplezésre. Végül a honvédség kivonult alakulatai díszmenetben vonultak el legfelső uruk előtt.

Szegedi leventék mintaszázada indul Erdélybe

Leventezászlókat kapnak: Marosvásárhely, Magyaró és Szalárd ifjúsága

Szegedről jelenti: Szombaton, május 17-én reggel, a levantiképzés szegedi irányítójának vezetésével leventemintaszázad indul Erdélybe ahol bemutatják és előadásokat fognak tartani a leventeképzés népszerűsítése érdekében. Erdélybe jön a leventék híres szegedi zenekara is. Egyébként a szegedi leventék díszes zászlókat ajándékoznak Marosvásárhely, Magyaró és Szalárd ifjúságának. A szépívitei zászlókat a szegedi női felsőkereskedelmi iskola, az alsóvárosi zarda ipariskola és az ujszegedi tanítóképzőintézet növendékei készítették. Ezeket a zászlókat ünnepies keretek között adják át a szegedi leventék.

Nagyvárad th. város polgármesterétől 2402—1941. eln. szám.

Hirdetmény

Kihirdetem, hogy törvényhatósági bizottságunk közgyűlése az 1941. évi május 8-án tartott rendkívüli ülésében a következő közérdekű határozatot hozta:

A létesítendő tűzer hadapróiskola céljaira a honvédelmi miniszteriumnak terület átengedését határozta el.

Ezen közgyűlési határozat ellen a kihirdetést követő naptól számított 15 nap alatt a m. kir. Belügyminiszter urhoz intézett és a város központi iktató hivatalánál benyújtandó jogorvoslattal lehet élni.

A fellebbezési határidő alatt a vonatkozó iratok a főjegyzői hivatalban megtekinthetők.

Nagyvárad, 1941. május 10.

Dr. Sóós István, s. k. polgármester.

„Ferdinand király marsallbotja valamennyi román egyesülésének a jelvénye”

Beiktatták Mihály királyt tábornagyi méltóságába

Antonescu beszédeiben folytatta izgatásait a bécsi döntés ellen

Bukarestből jelenti az *Oriens rádió*: A királyi palotában beiktatták *Mihály* királyt tábornagyi méltóságába. Az ünnepélyen megjelent az anyakirálynő, az államvezető, a hadügyminiszter, valamint a király, katonai és polgári irodájának vezetői. A hadügyminiszter felolvasta *Antonescu* államvezető rendelkezését, amely után *Antonescu* a következő szavakkal adta át a marsallbotot:

— Az ország hadserege nevében átadom felségednek felejthetetlen nagyapja, *Ferdinand* király pálcáját. Ez ma az egység jelvénye és a jövőre nézve legyen valamennyi román egyesülésének jelvénye.

A május 10-iki nemzeti ünnep alkalmából a király és az anyakirályné, *Antonescu* államvezető, több miniszter, a főpapság előtt díszmenetben vonultak a következőket mondotta:

— A szent nemzeti egység után

ez az első olyan május 10-ike, amelyet a megalázás hat át. Nem szabad kétségbeesnünk! Tekintsünk magunkra, barátainkra, ellenségeinkre és jelentsük ki, hogy a román nemzet nem veszhet el.

Az államvezető a királyi tábornagyi minőségében üdvözölte és végül áldozatkészre hívta fej a hadsereget, hogy meg tudják építeni az új Romániát.

Vasgárdistadatok a május tizediki ünnepélyen

A május tizediki ünnepség nem zajlott le simán. Mint a bukaresti rádió vasárnap délután beolvastott közleménye jelenti, Bukarestben a május tizediki ünnepélyen az egyetemi hallgatók légionista dalokat énekeltek. Ha a diákok május 13-ig nem adják ki a tetteseket, 14-én bezárják az egyetemet és a diákolthontak.

Zsidók és strómanok

A Központi Sajtóvállalat déli lapja, a katolikus *Uj Nemzedék* egyik legutóbbi száma vezércikkben foglalkozik a zsidótörvény rendelkezései alól minden eszközzel kibujni akaró zsidókkal és a strómanokkal, akiknek egyes szaporodó száma valóságos erkölcsi mélylet jelent a magyar társadalom számára. A cikket szövegszerűen közöljük:

Papíron eladnak, papíron bérbeadnak a *Weltner* Manó, a *Grünfeld* Andorok és te, hiszékeny keresztény, az képzeled, boldoggá tetted — a papírossal. Talán észre sem veszed, hogy strómannak szegődöttél. A legbecsületesebb munkakészséggel, sőt hozzáértéssel lépsz be a nevedre írt, az „átállított” üzembe, egyszerűen csak kapod magad, hogy ott semmi szükség sincs a tehetségre, a tudásra, csupán — a személyedre! Azt a bizonyos üzemet csak átírták a nevedre, de nem adják kezdetre. Hiába álmodozol, mi mindent fogsz te új munkakörödben alkotni; megy minden a régiben és — nélkülöd.

Tehát vigyázz, keresztény!... Vigyázz az ilyen szerződésekkel, mert azoknak nincs egyéb céljuk, mint hogy kijátsszák a két zsidótörvényt. És téged is kijátsszanak! Az ilyen papírszerződésekkel nem neked adták el a *Grünfeld* és *Weltner*nek az üzemet, hanem téged vettek meg maguknak. Nem valódi, nem munkába állítható erő és tehetség vagy az ő számukra, hanem csak számadat, cukor, textil, olaj és egyéb mennyiség, amelyhez csak rajtad keresztül tudnak hozzáférközni. Most is internáltak két zsidó gyáros-házaspárt, akik tám-keresztényt vettek maguknak, amikor színeladtak és

bérbeadtak. Te talán azt hitted, hogy új, jövővel teljes munkakörhöz jutottál, holott ha jobban vigyáznál, észrevetted volna: majdnem büntérsul szegődöttél a törvény kijátszásához.

Az átállítás során téged falhozállítottak. Értsd meg: a törvény nem azt akarja, hogy gondtalan és méltatlan élethez juss! Ellenkezőleg: helyet és munkakört akar neked biztosítani. A tehetségedet, a hozzáértésedet, amelyet ezek a *Grünfeld* és *Weltner*nek olyan kétségbeesetten tagadnak, hívja hivatásának tudatára a törvény. Ne enged elhárítani magaddal, hogy amit ők tudnak, ahhoz te nem értesz. Valóban ne érts az ő fogásaikhoz: a félrevezetéshez, a áruuzsorához s egyáltalában ahhoz az „üzleti szellemhez”, amelyben ők garázdálkodtak évtizedeken sőt nemzedékeken át. Te a tisztességes munkához érts! A gazdasági örségváltás nem azt jelenti, hogy te személt huny. Örségnél első kötelessége, hogy nyitva tartsa szemét. Egy tál lencsért akarnak a téged illető örökséghez juttatni olyanok, akiknek ez az örökség nem jár. Ez az ország a tied és nem az övék! Ne szegődj szolgának, amikor ur lehetsz. Ur abban az értelemben, hogy te irányítasz, te rendelkezel és éppen ezért — te dolgozol a legtöbbet.

Téged nem papíron: a valóságban illet meg az a hely az üzemek élén. Ne nekik higgy, hanem magadnak: a tudásodnak és tehetségednek! Ezt az aranyvalutát ne váltsd be papírossá. Ne szegődj el strómannak: a helyedet követeld a magyar gazdasági életben! És dolgozz!

Az Actio Catholica filmkritikája

„A KÉK HOLD VÜLGYÉBEN”. Nemes szándékú darab, evangéliumi, de elvilágiasított elemekkel. Erkölcsileg közömbös.

MODERN SZIMFÓNIA” A szerelem és a művészi lelkiismeret szembenállását ügyesen megjátssza, érzelmes hangulatu film. Erkölcsileg közömbös.

„BEATA ÉS AZ ÜRDÖG”. Szerzetes rendek életrendjét nem ismerő és emiatt bántó hibába eső, egyébként jószándékú film.

„ROBINZON-CSALÁD”. A munka és szabadság nagy emberi értékeit mutatja be egy kivándorló család hűzdelmes életében tiszta művészi eszközökkel és nemes életfelfogással.

Megérkezett Szabadkára a szegedi futólánc

Szabadkáról jelenti a Magyar Távirati Iroda: Vasárnap délelőtt érkezett meg Szabadkára az a huszonöt főből álló futólánc, amely Szegedről indul ki a Délvidék felszabadult fővárosába. A futólánc beérkezését a szabadkai városkő előtt több ezer főnyi tömeg várta s kitörő lelkesedéssel üdvözölték a szegedieket.

Az üdvözlőbeszédet a parancsnok ezredes mondta és átvette a szegediek ajándékát: egy ébenfába burkolt díszlevelet, amelyen a következő felírás áll:

„A magyar feltámadás ünnepén a visszatért Szabadka városának küldi testvéri üdvözléssel Szeged város közönsége a szegedi testgyakorlók emléktafájára útján.”

A futólánc innen Zomborba ment, ahol szintén ünnepélyesen fogadták őket.

Megtartják a csiksomlyói pünkösdi bucsut

A csiksomlyói ferencrendi zárda-főnökség közli: Országunk különböző helyein hamis hírek keringenek, hogy a nov. 10-iki földrengés következtében megrongálódott kegytemplomunk élevesélyes s ennek következtében 400 éves múltú pünkösdi búcsúnkat nem tartjuk meg. Ezzel szemben a valóság a következő: A pünkösdi búcsút régi fényvel, régi rendben, hagyományos módon megtartjuk. Templomunk földrengés okozta sérüléseit ideiglenesen kijavítottuk, úgy hogy aggodalomra egyáltalában nincs ok. A végleges javításhoz éppen ezért nem fogtunk hozzá, mert nem akartuk ezzel támogatni, illetve zavarni Szűz Mária tiszteletét népnél. A pünkösdi búcsú után megindul a renoválás. Tehát május 31-én, pünkösdi szombatján a kikerülést, illetve a körmenetet megtartjuk. Azt szeretnénk, ha az anyaország is egyesülne velünk első csiksomlyói búcsúnkban szabad hazánkban.

Mécs László

szavaló estje május 17-én szombaton este 9 órakor lesz a Szigligeti Színházban. Jegyek a színházi pénztárnál kaphatók, mérsékelt emelt helyárakkal.

Május 18-án vasárnap délelőtt 11 órakor a tanuló ifjúságnak szavaló, 50 filléres helyárakkal. A jegyeket az iskolák árufutják.

Jöjünk el mindnyájan meghallgatni a nagy szociális magyar költőt!

INNEN-ONNAN

Szovjetország

A Szovjetnek a tengelyhatalmakhoz való viszonyában barátságos gesztusnak ítélik meg világszerte azt a moszkvai intézkedést, amellyel megtagadták a belga, norvég, sőt a jugoszláv követőtől is a további diplomáciai elismerést. Ez az intézkedés annál szembeötlőbb, mert hiszen a balti államok bekebelezése után felmerült vitás kérdéseket mind a mai napig nem tudta Anglia és az USA rendezni a Szovjettel. A Németország és a Szovjet között kibontakozó együttműködésről közelebbi részleteket még nem lehet tudni. Csak annyi tény, hogy Sculenburg moszkvai német nagykövetet újra Berlinbe várják. A világsajtó inkább csak találgatásokra és feltevésekre van utalva. Helen Kirkpatrick, Amerika Madamme Tabouis-ja a németellenes New-York Postban cikket írt, amelyben azt állította, hogy Németország nyomást gyakorol Oroszországra és így akarta a Szovjetet engedékennyé tenni. Minthogy ez a kísérlet meghiúsult, a moszkvai német nagykövet azt az utasítást kapta, hogy a német-orosz határtól keletre eső területeket, beleértve Kínát és Indiót, orosz érdekszférába ajánlja fel ebben az esetben, ha Oroszország folytatja együttműködését Németországgal. Német részről megjegyzik, hogy a hír elejétől végéig merő kitalálás.

Egyesült Államok

Az USA diplomáciai tevékenysége a délamerikai államokban is erősödik. Az United Press azt jelenti, hogy az Egyesült Államok kormánya el van köelve arra, hogy a jövőben kíméletlen dollárháborút kezd, hogy a tengelyhatalmakat elűzze Ibero-Amerikából. A Völkischer Beobachter egy berni híradást közöl, amely szerint a washingtoni sajtó pénzügyi és gazdasági villámháborút jelez a délamerikai államok ellen. A Wall Street segítségével erősebben függő helyzetbe akarják hozni Délamerikát. Ehhez a művelethez, amelyet Jesse Jones, kereskedelmi miniszter irányít, az előkészületeket már megkezdte. A Völkischer Beobachter valószínűnek tartja, hogy az Egyesült Államok át akarják venni a délamerikai angol érdekeltségeket, mint például a vasutakat, kőolajállásokat és villamosági üzemeket.

Bulgária

Mint Szófiából jelentik, Neofit bolgár metropolita, a Szent Szinódus elnökhelyettese pénteken felkereste Richthofen báró német és Magisráti gróf olasz követet, akiknek átadta a bolgár egyház köszönő feliratát. A bolgár egyház háliját fejezi ki Németország és Olaszország iránt Macedónia és Trácia felszabadításáért. Az egyházfejedelem nagyobb pénzszeget is adott át a német és az olasz katonák jótéti intézményei részére.

Franciaország

A franciaországi katonai parancsnok egyik rendelete most végleg rendezte a megszállott Franciaország zsidókérdését, miután pontosan meghatározta a zsidó fogalmát és felsorolta azokat az iparágakat, amelyeket ezenfelül nem űzhetnek a zsidók. 1941

Irak folytatja szabadságharcát Anglia ellen

Indiában összetűzés volt az angol és a hinduk között. — Megerősítik a hátsó-indiai brit csapatokat

A német légi haderő súlyos megtorló támadásai London ellen

Newyorkból jelentik: (NTI) Mint az Associated Press jelenti, a Singaporból érkező utasok arról számolnak be, hogy a hátsó-indiai brit csapatok általában erősítéseket kapnak. A jelenlegi létszámot 120.000 főre becsülik.

Stockholmból jelentik: (NTI) Mint a Svéd Távirati Iroda jelenti: A 2 milliós Kalkuttában himlő és kolera járvány tört ki.

Jeruzsálemből jelentik: (Reuter) Hivatalosan jelenti, hogy Wilson altábor-

nagy átvette a közkeleti brit haderők parancsnokságát.

Kabulból jelentik: (NTI) Az indiai Miram-Sasa helységben összeütközés történt az angolok és az indusok közt. Egy hindu életét vesztette, néhány ember megsebesült. Egy másik helységben egy gépesített angol oszlop és az indus csapatok közt történt összetűzés. Egy angol tiszt és hét katona megsebesült.

EREDMÉNYTELEN ANGOL TÁMADÁS BENGHAZI ELLEN

Berlinből jelentik: (NTI) Május 10-én késő este és a 11-re forduló éjjel két brit cirkáló és három romboló tűz alá vette Benghazit kikötőjét és erődjét. Az elhárítás céljából felszállt német zuhanó bombázógépek merész mély repüléssel a legsúlyosabb bombákkal támadták az ellenséges hajókat és annyira megrongálták őket, hogy végül is kénytelenek voltak abbahagyni a támadást.

Berlinből jelentik: (NTI) Az a megtorló támadás, amelyet a légierő vasárnapra virradólag London ellen végrehajtott, a kivézenyelt kötelek jelentése szerint a brit fővárosra mári egyik legkomolyabb csapás volt.

Londonból jelentik: (Reuter) A légügyi és belbiztonságügyi miniszterium jelenti: Vasárnapra virradó éjjel az ellenséges gépek órák hosszat bombázták Londont. Az áldozatok száma nagy. A kár tetemes. Bombákat dobtak több délkeleti és kelet-angliai helységre is. Néhány ember életét vesztette.

TÖBBSZAZ NÉMET REPÜLŐGÉP TÁMADTA AZ ÉJSZAKA AZ ANGOL SZIGETET

Berlinből jelentik: (NTI) Az angol légierő gépei a hétfőre virradó éjjel több Lullámban támadták Észak-Németország több partmenti városát és romboló és gyújtóbombákat dobtak le. Több helyen károk estek. Katonai vagy hadigazdálkodási kár nem történt. 5 támadó gépet lelőttünk.

Berlinből jelentik: (NTI) A német légierő több száz gépe az éjszaka megtámadta Dél- és Közép-Anglia háborús célpontjait. Egyéb célpontokon kívül romboló és gyújtó bombával árasztottak el sok repülőteret. Az első jelentések szerint a német támadások valószínűleg jó sikerrel jártak. Megfigyelték, hogy több helyen telitalálatok érték a repülőcsarnokokat, legénységi szállásokat és sok tűz támadt.

Riccardi olasz valutaügyi miniszter budapesti látogatása

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Riccardi olasz valutaügyi miniszter vasárnap délután feleségével és közvetlen munkatársaival Budapestre érkezett. A Keleti-pályaudvaron Varga József kereskedelem és közlekedésiügyi miniszter és felesége fogadták, a miniszterelnök képviseletében Bárczy István államtitkár jelent meg. Megjelent még a budapesti olasz követ vezetésével a követség egész tisztikara, valamint a kereskedelem és közlekedésiügyi miniszterium főtisztviselői. A fogadtatás és bemutatkozás után a két miniszter ellépett a díszszárad előtt. Délután 5 órakor az olasz miniszter feliratkozott a Kormányzó úr öfömlőszálgánál. A miniszter esütörtökig lesz vendége a magyar fővárosnak.

Irak hadügyminisztere elégedetten tért vissza Törökországból

Beirutból jelentik: (NTI) Illetékes bagdadi körökben teljesen valótlannak mondják azt az angol állítást, hogy elpusztították az iraki légierő felét.

Isztabulból jelentik: (Stefani) Az iraki hadügyminiszter, hir szerint kijelentette, hogy nagyon meg van elégedve a török politikai személyiségekkel folytatott megbeszéléseivel.

Beirutból jelentik: (NTI) A 12. iraki hadijelentés megerősítette, hogy az ellenség helyzete Sineldebane támaszpontonál válságos. Az iraki tüzéség tűz alá veheti az ellenséges célpontokat. A déli arcvonalon nem változott a helyzet. A légierő több felderítő repülést végzett. Egy erős repülőkötelék biztosítja a főváros védelmét. Négy brit gép 9 óra 50 perckor átrepült Rasid felett és négy bombát dobott le. Az ellenséges gépek több ízben felde-

ritő repüléseket végeztek Bagdad és az iraki csapatösszevonások felett Május 9-én támadták Rudba helyőrségét. A támadás húsz óra hosszat tartott. Hősies ellenállás után vissza kellett húzódni, azonban újabb ellentámadásba mentünk át.

Beirutból jelentik: (NTI) Az iraki kormány több intézkedést hozott, hogy az árszintvonalat fenntartsa.

Rómából jelentik: (NTI) Az Olaszországban tanuló arabmuzulmán diákok táviratot intéztek a Ducehoz. Ebben kijelentik, hogy az Olaszországban élő arabmuzulmánok fel-emelik szavukat az országukban tapasztalható angol kényuralom ellen. Az Olaszországban lakó arabmuzulmánok gondolata tisztelettel és bizalommal száll a Duce felé, aki minden időben pártfogója az izlám törekvéseit.

Hatalmas lángtenger Londonban

Berlinből jelentik: (NTI) A véderőparancsnokság közli: Az angol légierő az elmúlt éjjel tervszerűen bombázta a német városok lakónegyedét, köztük a fővárost is. Megtorlásul a vasárnapra virradó éjjel német gépek nagyszabású támadást intéztek London ellen. Jó látási viszonyok mellett egész éjjel minden méretű romboló bombát és több ezer gyújtó bombát dobtunk le. A keletkezett lángtenger még száz kilométer távolságról is látható. Más gépek szétrombolták a sziget déli részén lévő egyik fontos fém- és motorüzemet. Plymouthban és a délkeleti partok mentén sikerrel támadtuk a kikötő berendezéseket. Egy tengeralattjárónk az Atlanti óceán északi részén 29.800 tonna kereskedelmi hajóteret süllyesztett el egy 5000 tonnás hajót és 7 másikat súlyosan megrongált. Észak-Afrikában kölcsönös tüzéségi tevékenység folyik. Az ellenség az elmúlt éjjel nagyobb erővel támadta Ham-

burgot. Több tűz keletkezett, csaknem kizárólag lakónegyedekben. A bombázásnak a polgári lakosság körében halottai és sebesültejei vannak. Néhány gép a birodalmi főváros környékéig hatolt előre. Az éjjeli vadászok 8 támadó angol gépet lelőttek.

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 340. közleménye: Bombázó egységeink az Égei tengeren megtámadtak egy ellenséges hajóalakulatot. Két ellenséges cirkálót súlyosan eltaláltak és egy ellenséges gépet lelőttek. Észak-Afrikában olasz és német egységek Sollum szakaszán sikerrel folytatták tevékenységüket. A Cykladok szigeteinek megszállása befejeződött. Kelet-Afrikában Aladzsi szakaszán heves tüzéségi tevékenység folyt. A többi részről nincs jelenteni való. Ellenséges gépek támadták Catania repülőterét. A támadásnak néhány áldozata van.

május 20-iki hatállyal zsidók nem űzhetik többi között a következő iparágakat: nagy- és kiskereskedelem, vendéglátó- és szállodaiipar, biztosítási ügyek, hajózás, mindennemű közlekedési és fuvarozási vállalkozás, bank- és pénzváltóüzlet, iparszerűen űzött ház-, telek- és jelzálog-közve-

títés, iparszerűen űzött állásközvetítés, ügynöki, alkuszai, utazói stb. tevékenység. Május 20-tól kezdve egy iparban sem szabad foglalkoztatni olyan zsidó vezetőket, vagy alkalmazottakat, akik érintkeznek a vevőkkel. A rendelet ellen vétőket fogházbüntetéssel és pénzbírsággal sújtják.

Belvárosi mozgóban
Hunyady S. kacagató vigjátéka
Lovagias ügy

Tel. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Keddtől Kettős film
„Vágyak“
Anielle Darrieux, Charles Vanel.
Noe bárkája magyar trükkfilm.
Hétfőn utoljára:
„Emmy“ és a Halálgát hőse

Szerdától az Apolló filmszínházban
Fővárosi mintára, egész műsort betöltő
híradó műsor.
**Angol-olasz tengeri ütközet, világ-
hódító nyersolaj, belső hadosztály,
harcok Szemáli-földön és legújabb
magyar, német és olasz világhíradók.**
Kedden utoljára: **Arvíz Indiában**

Hatalmas tüzvész elpusztította Stockholm villamosművét

Stockholmból jelentik: A falusi villamosműnél tüzvész keletkezett, amely az egész villamosművet elpusztította. A hatalmas tüzvész következtében Stockholmba sötétség borult. Remélik azonban, hogy gondoskodni tudnak a szükséges világításról. A hatalmas tüzvész oltási munkálataiban a katonaság is részt vett.

Könyv és Kultura

Tihamér püspök élete

ahogyan kortársai látták. A budapesti növendékpapság magyar egyházirodalmi iskola megbízása és adatgyűjtése alapján írta: Zakar András

Egy évvel a halála után a második életrajz jelenik meg Tóth Tihamér püspökről. A könyv, melyet hálás kispapjai indítanak útnak, valóban minden adatot felhasznál és minden epizódnak utánajárt, amelyik Tihamér püspököt jellemezheti. Az adatgyűjtésnek olyan precizitásával állunk szemben, amelyik mint szaktudományos próba is bátran megállná a helyét akármelyik fórum előtt. Amellett azonban a könyv kortörténeti, sőt helyrajzi képpé is kiszélesedik lépten-nyomon, amikor Tihamér püspök működésének helyeit és irányait mutatja be. Frissé, plasztikussá és életközelié azonban azzal válik, hogy a munka nagyrésztében a kortársakat vonultatja fel — előjárótól az osztálytársakig, barátaitól a tanítványokig, — akik egykori vagy utólagos vallomásaikban valóban azt a komoly, kissé mindig tartózkodó, kicsit aszketikusán zárkózott, de apostoli buzgóságával mégis mindent derűsen felölelő egyéniséget rajzolják meg.

Tóth Tihamér már első munkáival eljegyezte magát az ifjúsággal; elsősorban a magyar ifjúsággal, aztán tömegesen idegen nyelvekre fordítva, valóságos kontinens ifjúsággal. Ezt a könyvet úgy fogjuk fel, hogy most már az ifjúság is önszántából jegyzi el magát Tóth Tihamér szellemével; a halott püspök emlékéből élő áradatot akar csinálni, melynek hullámai megtermékenyítsék a nemzet egyetlen biztos jövődjét, az ifjúságot.

35 perc **Kolozsvár**
70 perc **Budapest**
85 perc **Marosvásárhely**
repülőgéppel.

A Magyar Légiforgalmi r. t.

Járatat télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi ut 10. sz.
Telefon: 11-17

Tizenegy évi fegyházra ítélte a törvényszék a férjgyilkos érkenézi asszonyt

Egyedül követte el szörnű tettét Furó Gáborné

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délután tárgyalta a nagyváradai törvényszék büntető hármastanácsa dr. vitéz Biró Barna elnöklésével Furó Gáborné érkenézi asszony gyilkossági bűnügyét. Vádolt a múlt év október 21-én hét fejszecsapással agyonütötte férjét, majd a holttestet egy lepedőbe csavarva az udvar egyik rejtett részébe cipelte és törekkel takarta el. Közben azt a hírt terjesztette a faluban, hogy férje ismeretlen helyre távozott.

A gyilkosságot a kóbor kutyák derítették ki, ráakadva a halott emberre előcibálták és az udvaron ki kezdték.

A csendőrség két napos nyomozás után megállapította az asszony bűnösségét s a csendőrségen tett beismerő vallomása alapján bekísérte a váradai ügyészséghez, ahol elrendelték előzetes letartóztatását. Az ügyben már volt egy ízben főtárgyalás, amidőn orvosi megfigyelést és újabb tanuk kihallgatását rendelte el a törvényszék.

A mai főtárgyalásra heidézett tanuk megismételték előbbi vallomásukat, mely szerint

a férjgyilkos asszony a legrosszabb viszonyban élt férjével, a civódások napirenden voltak s a kérdéses

napon is ittasak voltak és veszekedtek.

Az új tanuk hasonlóképpen vallanak s az asszonynak az a védekezése, hogy társai voltak a gyilkosság elkövetésében s ő csak a vállára ütött a fejszével, nem nyert beigazolást.

AZ ÜGYÉSZ VÁDBESZÉDE ÉS A VÉDŐBESZÉD

Ügyész vádbeszédében kifejti, hogy a vádlott teljesen beszámítható, a gyilkosságot előre megfontolt szándékkal követte el és szigorú büntetést kér.

Védő kifogásolja az előre megfontolt szándékot és hirtelen felindulásban elkövetett emberölésnek minősíti a vádat, amelyet életveszélyes fenyegetés után követett el.

— Van még valami hozzászólása? — kérdi a vádlottól az elnök.

— Nem volt ott senki! — mondja halkan az asszony.

— Látja most is elszóltta magát — bólint rá az elnök.

A törvényszék ítélethozatalra vonul vissza, majd kihirdeti az ítéletet, mely szerint

bűnösnek mondja ki férjgyilkosság büntette miatt Furó Gábornét s ezért 11 évi fegyházra ítélte.

Vádolt enyhítésért, az ügyész súlyosbításért fellebbezést jelentett be.

GAZDASÁGI ÉLET

Engedélyt nem kapott autósok figyelmébe!

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Azok a gépkocsitulajdonosok, akik a kereskedelmi minisztériumtól nem kaptak engedélyt gépkocsijuk további üzemeltetésére, szolgáltatásukra, az előbb, saját érdekükben a gépkocsi forgalmi engedélyt és hatósági jelzéseit az illetékes rendőrhatalóságnak.

A törvényes rendelkezések szerint a közúti autók csak akkor törölhetők, ha a

gépkocsitulajdonosok a forgalmi engedélyt és a hatóságok jelzéseit az illetékes rendőrhatalóságnak beszoigáltatják. A pénzügyi hatóságok tehát a közúti adó törlesztés a forgalomból kivont gépkocsi tulajdonosainak csak abban az esetben forják engedélyezni, ha az engedélyt és a rendszámablakot visszaadták

Kik kapnak cipőt május hónapra?

Nagyvárad. Saját tud. A közellátási hivatalhoz 3500 cipőigénylés érkezett be május hóra. A bizottság eddig 1500 pár cipő kiutalását engedélyezte az erre a hónapra eső 1830 párból. A kérelmek elbírálásánál az vezette a bizott-

ságot, hogy lehetőleg minden önálló keresettel bíró férfi és nő kérelmét teljesítse. A bizottság az erre a hónapra vonatkozó teljes mennyiséget kiutalja a további kérelmek elbírálása után.

Husz körzettel kezdi meg Erdély a vas- és lémgűjtést

Erdélyben is, az anyaországban már bevált módszerek szerint tartják meg a vasnapot. Az eddigi tervek szerint húsz körzet indítja meg és honyolítja

le a vasgyűjtést. Az első vasnapot Kolozsváron kezdik meg május 23-án. — Előre áthatóan 24-én is vasnapot tartanak Erdély fővárosában. Felhívják a

közönség figyelmét arra, hogy kizárólag a fémgyűjtő megbizottai eszközölhetnek vásárlásokat a vasnapokon, illetve a gyűjtés tartama alatt.

A megbizottak csak iparigazolvány, nyál ellátott kereskedők lehetnek és csak azok, akiknek igazolványait az iparügyi minisztérium pecsétjével is láttamozták.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

— **Kaland — filléres helyárrakkal** — hétfőn este második filléres helyáru előadásban kerül színre Márai Sándor óriási sikerű színműve. Helyárak 30 fillértől 120 fillérig.

— **A gyergyói bál — kedden és szerdán este filléres helyárrakkal.** Szilágyi-Huszka nagyoperettjét, a Gyergyói bált kedden és szerdán este két egymás utáni filléres helyáru előadásban játssza a színház operett együttese. A helyárak mindkét előadásban 30 fillértől 120 fillérig.

Dankó Pista nótafája

— **Nagy operett bemutató csütörtökön este!** —

Most van a nap lemenőben... Eltörtött a hegedűm... Gyöngye violának... és még számos örökszép nótaának híres szerzőjéről Dankó Pistáról írt operettet mutatja be csütörtökön este a színház operett együttese Dankó Pista nótafája címmel.

Az operettben a legnagyobb magyar nótaszerző; gyermekkorra, élete és karrierje van megírva. A Dankó Pista operett az utolsó 20 év legnagyobb színpadi sikere. A színház igazgatósága anyagi áldozatot nem kimélve, pazar kiállításban hozza színre ezt a nagyszerű színpadi művet.

A főszerepek a társulat legkiválóbb erőinek kezeiben vannak. A Dankó Pista csütörtökön este 8 órakor, pénteken este 8 órakor, szombaton délután 6 órakor és vasárnap délután 6 és este 9 órakor lesz a színház műsorán mindenkor rendez helyárrakkal. — Jegyek a fenti előadásokra már váltathatók.

Heti műsor:

Hétfő este 8 órakor: **Kaland.** Filléreshelyárrakkal.

Kedd este 8 órakor: **Gyergyói bál.** — filléres helyárrakkal.

Szerda este 8 órakor: **Gyergyói bál.** Filléres helyárrakkal.

Csütörtökön nagy premier: **Dankó Pista nótafája.**

Péntek este 8 órakor: **Dankó Pista nótafája.** Másodsor.

Szombat délután 6 órakor: **Dankó Pista nótafája.** Harmadszor.

Krémer Ferenc színtársulata Székelyudvarhelyen. Székelyudvarhelyről jelentik: (MTI) Krémer Ferenc színtársulatát jóll szervezett színtársulata megkezdte előadásait. Jodák Gábor dr. üdvözölte a színészeket a megnyitó előadásban amelyen a Gyergyói bált adták elő nagy sikerrel.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD
SZILÁGYI DEZSÓ UTCA 5 SZAM.

ELOFIZETESI ARAK: Egész évre 30.
fél évre 15, egy órára 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12.27.

Postatakarékpenztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

NAGYVÁRAD VÁROSA TÁVIRATBAN ÜDVÖZÖLTÉ A FŐISPÁNNÁ KINEVEZETT CSITÁRY EMILT. Nagyvárad. Saját tud. Csitáry Emil székesfehérvári polgármestert főispánná történt kinevezése alkalmával Nagyvárad város főispánja és polgármestere melegehangú táviratban üdvözölte.

A Magyar Vöröskereszt felhívása. Felkérem jelentkezésre mindazokat: 1. Kik a múlt háborúban, mint önkéntes ápolónők kórházi szolgálatot teljesítettek. 2. Kik a Vöröskereszt házi-ápolási tanfolyamát végezték és további képzést óhajtanak. 3. Végül azokat, kik Vöröskereszt tanfolyamot akarnak végezni. Minden 18 évet betöltött, testileg és szellemileg egészséges, négy középszintű végzettségű vagy annak megfelelő műveltséggel bíró nő, ki a Vöröskereszt egyesület tagja, az önkéntes ápolónői tanfolyamra jogosult. A Vöröskereszt egyesületbe beiratkozás a tanfolyamra való jelentkezéssel egyidejűleg elintézendő. Jelentkezés a Magyar Házban, Sal Ferenc utca 9. folyó hó 14. 15, 16-án délután 4-6 óra között. Hazafias üdvözléssel Markovits Manóné, Bihar megye önkéntes fő-ápolónője.

ELŐADÁSOK A BAROSS SZÖVETSÉGBEN. A Baross Szövetség nagyváradai szervezete meghívja a keresztyény kereskedőket és iparosokat, szerdán, 14-én este fél 8 órára a Szechenyi-palota 1-5-ös em. nagyeremében tartandó szakirányú előadásra. Vitéz Asbóth Sándor százados, a keresztyény kereskedelem célkitűzéseiről, Madarassy Gyula igazgató, a tanoncoktatásról, Nagy János ügyvezető elnök a kirakatról és reklámról fognak előadásokat tartani.

SZUNYOGH SZABOLCS KITÜNTETÉSE. A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli, hogy Szunyogh Szabolcsot, magyar királyi kincstári tanácsost, a Pénzügyminisztérium központi vezérigazgató helyettesét a kormányzó a Magyar Erdemrend középkeresztjével tüntette ki. Szunyogh Szabolcs kitüntetésére Bihar megyében és Nagyváradon ószinte örömet kellett, mivel a Szunyogh-családot meleg rokoni szálak fűzik hozzánk és Szunyogh Szabolcs maga is hosszú időn át volt Nagyvárad közéletének aktív, népszerű tagja.

TIZENEGYÉVI FEGYHÁZRA ÍTÉLÉK EGY ANYAGYILKOS SZATMÁRI LEGÉNYP. Szatmárnémetiből jelentik: (MTI) A szatmárnémeti törvényszék 11 évi fegyházra ítélte Szilágyi György gazdálkodót, aki február 7-én megölté édesanyját.

Halálozás. Liszka Kálmán nyugalmazott postatanácsos szombaton délután Debrecenben elhunyt. Temetése Nagyváradon kedden délután 6 órakor lesz az olasz temetőben.

Üngyvitők újra kaphatók
NISZAY órásnál Rákóczi-ut 6.

AZ „OBSITOS” NAGY SIKERE
A NAGYVÁRADAI MÁV KULTUR-EGYESÜLETBEN. Csak néhány hete működik a MÁV nagyváradai al-műhely dal- és kulturegyesülete és máris szép sikerekkel dicsekedhet. Legutóbb a nagyszerű és lelkes műkedvelő-gárda az „Obsitos” népszín-művet mutatta be, olyan sikerrel, hogy az előadást meg kellett ismételní. A vasárnap délutáni előadáson megjelent a MÁV egész nagyváradai vezetősége és elismeréssel szemlélték a kitünő együttes, a nagyszerű zenekar és a dalárda működését.

EMLÉKMŰ- ÉS ORSZÁGZÁSZLÓ-ÁVATÁS SZALACSON. Saját tudósítónktól. Párattalul szép ünnepség keretében avatták fel Szalacs községben a román határerődítések épült emlékművet és az Országzászlót, amelyen az egykor elmenekült és most hazatért érmelléki magyarok ajándékoztak községüknek. Tizenöt szekéren érkeztek haza az ünnepségre Debrecenből a szalacsiak, akiket fényes ünnepi fogadtak. Perpék János c. esperesplébános köszöntötte a hazatérőket és a vendégeket, majd megkezdődött az Országzászló ünnepelés. A leventék Magyar hiszkegyje után Rácz Imre tanár mondott beszédet. Egy kisleány elszavalt a Hiszkegyet, ami után a hazatérők közül Zsigó Károly tanár mondott beszédet, és átadta a községnek a két magyar lobogót, amelyeket a község nevében Rácz Vendel bírónak átadott. A zászló megáldásakor Perpék János c. esperesplébános a r. káth. egyház nevében mondott avatóbeszédet. Ezután a Szózatot szavallták el, majd az emlékmű megkoszorúzása következett. Végül a leventék a zenekar hangjai mellett tornagyakorlatokat mutattak be, ami után Hangyási aljegyző vezetésével diszponálás volt az emlékmű és Országzászló előtt. A szép ünnepséget közbéd fejezte be, amelyen Perpék János plébános mondott pohárköszöntőt, illetve a kormányzói párt és a honvédséget.

Ünnepesen fogadták Kolozsváron a Délvidékről hazatért hősöket. Kolozsvárról jelentik: A Kolozsváron állomásozó honvéd-zászlóaljak május 11-én érkeztek vissza diadalmas délvidéki utjukról. Ebből az alkalomból a város közönsége ünnepélyes fogadtatásban részesítette hazatérő honvédeinket. A fogadtatás vasárnap délelőtt 11 óra 30 perckor volt a Mátyás király téren. Utána a hazatért csapatok díszszemléje következett. Az ünnepies fogadtatáson nemcsak a katonai és polgári hatóságok képviselői jelentek meg, de Kolozsvár város közönsége is ezrével vonult ki, hogy ünnepelhesse a hős magyar honvédeket, akik részesei lehetnek a Délvidék diadalmas visszafoglalásának.

MAGYAR SZÍNHÁZ SZABADKÁN. A szabadkai Városi Színházban rövidesen megkezdődnek az előadások, 1918 óta először magyar nyelven. A Szabadkán élő színészek ugyanis a kamarától ideiglenes engedélyt kaptak előadások tartására. A kamara később megszervezi az állandó színtársulatot. A város lakossága nagy örömmel várja a magyar előadásokat.

Német határmegállapító bizottság Zágrábban. Zágrábról jelentik: (Stefani) Német bizottság érkezett Zágrába, hogy megállapítsa Horvátország és német Szlavonia közt a demarkációs vonalat. A bizottság hétfőn kezdi meg működését.

Kétfmillió be nem jelentett levét foglaltak le bulgáriai zsidóknál. Szófiából jelentik: (NTI) A Bolgár Nemzeti Bank a nemzetvédelmi törvény rendelkezése alapján, amely szerint a zsidók kötelesek a Nemzeti Banknak értékeit bejelenteni, felülvizsgálta az ügyet és megállapította, hogy több zsidó még nem tett eleget a törvény rendelkezéseinek. Három zsidó csaknem kétfmillió be nem jelentett levét rejtgetett. A pénzt lefoglalták és az eljárás megindult ellenük.

SZABADKÁN MEGKEZDÖDÖTT A MUNKANÉLKÜLISÉG LEKÜZDÉSE. Szabadkáról jelentik (MTI): A munkanélküliség leküzdése érdekében megtették minden szükséges intézkedést. Eddig mindössze 652 férfi és 304 nő jelentkezett munkára.

Ruhaszövet és gépkocsi korlátozások Horvátországban. Zágrábról jelentik: (NTI) A hivatalos lap rendeletet közzé, hogy bevezetik a férfiruha szövet adagclását. A mai naptól kezdve tilos a magángépkocsi közlekedés.

„NEMZETVEDELMI KERESZTET” igénylő bajtársaimat felkérem, hogy a „Fehérház Bajtársi Egyesület” nagyváradai helyiségében mielőbb keressenek fel. Dr. Geher Géza.

Befejezte munkáját a finn-szovjet határbizottság. Moszkvai jelentés: (Szovjet Távirati Iroda) A szovjet- finn vegyesbizottság befejezte a határ kijelölését. A jegyzőkönyvet, amely a határ leírását és az ide vonatkozó térképet tartalmazza, a két kormány jóváhagyta.

Argentína is lefoglalja az idegen hajókat. Buenos-Airesből jelentik: (NTI) Fincati argentin tengerészetiügyi miniszter bejelentette, hogy a kormány az argentin kikötőkben horgonyzó kereskedelmi hajók lefoglalását tervezi, hogy így véget vessen a hajótér hiánynak.

A TIZENEGYEDIK ORBÁNGYERMEK KERESZTELŐJE. Nagyvárad. Saját tud. Ritka alkalomra felt meg zsúfolásig vasárnap délelőtt a régi református imaház, ahol dr. Szabó Lajos lelkész keresztelte meg az Orbán-család tizenegyedik gyermekét, felemelő családi ünnepség keretében. Először istentisztelet volt, azután a lelkész mondott költői szárnyalású szavakat a magyar anyaszent hivatásáról, majd Gábor, Miklós névre keresztelte a tizenegyedik Orbán-gyereket. A keresztelő után dr. Dalló Gyula tanácsnok a város nevében köszöntötte a derék magyar családot és átadta a város pénzdórmányát. Végül a régi Magyar Párt megbízottja méltatta a keresztelő jelentőségét. Az ünnepség a Himnusz elénekülésével ért véget. Vasárnap egyébként az Anyák napjával kapcsolatban konferencia beszédek voltak a régi gyülekezet számára. Erre az alkalomra Nagyváradra érkezett öt debreceni teológus, akik a felöltöttek és az ifjaknak külön-külön méltatták a nap jelentőségét.

A bolgár szövetkezeti élet vezetői Budapestre. Budapestre jelentik: A magyar szövetkezetek meghívására vasárnap délután Budapestre érkezett a bolgár szövetkezeti élet vezetőinek 17 tagu küldöttsége Todoroff Miklós vezetésével. Vasárnap délután 5 órakor ünnepélyesen fogadták őket a Szent Gellért téren.

1 millió cigaretta Bácska felszabadítóinak. Szófiából jelentik: (NTI) Weskov József rusei magyar konzul egymillió cigarettát ajánlott fel azoknak a katonáknak, akik résztvettek a Délvidék felszabadításában.

Kimutatás: a Pannonia szálloda, étterem, kávéház bevételi és közteher forgalmáról, Nedelkó János, okl. vendéglős mester 5 és fél hónapi vezetése alatt időről: Bevételi forgalom: 1940 november 13-30. P 22.932.14, 1940. december hó P 30.838.33, 1941. január hó P 43.311.01, 1941. február hó P 35.652.64, 1941. március hó P 31.052.73, 1941. április hó 32.407.02. Összesen P 196.193.87. Adók és illetékek: Italmérségi illetékre ac. (román alapon, fél évre) P 150, Általános kereseti adó 1940. nov. 13-1941. április 30 1.733.90. Alkalmazottak kereseti adó 629.— Forgalmi és fényüzési adó 1941. január-április 8.607.70, Rendőrhatalósági engedély díja március 1-május 15. 1887.— Zenejogdíj 1941. március-május 138.—, Szakmai csatládpénztár 1940. nov-1941. június 30. 1135.— Házadó 1940. nov.-1941. jun. 30 1764.14, Kávé és tea feloldási illeték 3710.—, O. T. I. illeték 1940 nov.-1941. apr. 3706.—, Vízidíj és köztisztasági illetékek 1940. nov.-1941. apr. 1440.40, Vigalmi adó 1940. márc.-apr. 838.60. Összesen pengő 25.739.74.

ORVOSI HIR. Dr. Knézy Jenő fogorvos, O. T. B. A. körzeti orvos rendelését Deák Ferenc-utca 2. sz. I. e. megkezdte. Rendel. d. u. 4-6 óráig.

DIÁKOK MUNKASZOLGÁLATA ROMÁNIÁBAN. Bukarestből jelenik a Bud. Tud.: Antonescu államminiszter a nyáron az összes diákok részére bevezeti a munkaszolgálatot.

KORLÁTOZZÁK SZLOVÁKIÁBAN A HUSNEMŰEK VENDEGLŐI FOGYASZTÁSÁT. Pozsonyból jelenik (Bud. Tud.): A gazdaságiügyi minisztérium rendeletet adott ki a husneműek vendéglői kiszolgáltatásának korlátozásáról.

SZELECKZY ZITA SZERZŐDESSZEGESI ÜGYE A SZÍNHÁZI TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT. Budapestre jelentik: Szeleckzy Zita, Nemzeti Színház rendkívüli törvényszéke elé került, mert a frankfurti kirándulásakor a Nemzeti Színház műsorán el kellett volna játszania a „Csongor és Tünde” és a „Faust”-beli szerepét. Ő azonban ezt visszautasította. Ma délelőtt állt a Nemzeti Színház rendkívüli törvényszéke elé, szerződészegéssel vádolttan. Az eredmény még nem ismeretes. A bíróság ítéletét azonnal felterjesztik a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé, aki végső fokon dönt.

HATEZER VAGON FERTŐTAVI NÁD VÁNDOROLT NEMETORSZÁGBA. Sopronból jelentik: A Fertő-tó partján lévő községek jelentése szerint körülbelül hatezer vasuti kocsi való mennyezetnádát szállítottak az idegen Németországba, amelyet a Fertő magyarországi részén arattak.

KITILTOTTÁK PESTMEGYE FÜRDŐIBŐL A ZSIDÓKAT. Budapestre jelentik: A Pest írja: Endre László alispán kitiltotta a zsidókat Pest vármegye fürdőiből és üdülőiből. Kivétel a rendelkezés alól csak azok számára van, akiknek állandó lakóhelyük van a fürdő, vagy gyógyhely területén.

TÜZET OKOZOTT A SZEMÉLYVONATON AZ ELDOBOTT CIGARETTA. Székesfehérvárról jelentik: Amikor tegnap este 8 óra tájban a Déli-pályaudvar felől befutott a személyvonat a maronvásári állomásra, észrevették, hogy az egyik kocsi-ból füst tödul ki. Megállapították, hogy az eldobott cigareta okozta a tüzet, amit gyorsan eloltottak.

SPORT

NAC—Nagybányai SE 9:1 (3:0)

Hűvös, nyirkos időben, sáros, mélytalajú pályán játszották le az erdélyi bajnokság döntő mérkőzését, a NAC—NSE-találkozót. A rangadó, — amint az előrelátható volt — a nagyváradiak fölényes győzelmével végződött. Ilyen katasztrófális arányú vereségre azonban nem készültek el Nagy-bányán és nem remélték még a legvérmesebb NAC-szurkolók sem.

A zöld-fehérek, akiket az emlékezetes nagybányai botrány még mindig tüzelt, bőven kárpótolták magukat a múlt keserűségéért s az ellenfél kapujában elhelyezett 3 gól tett fel méltó tapaszt a hegre.

Délután 5 órakor futottak ki a csapatok Selzer (Kolozsvár) játékezővel az élen. A nemzeti imádság elmondása után megejtették a soros-lást, majd felsorakoztak a csapatok: NAC: Tóth, — Molnár, Záborszky.

— Szurdi, Juhász, Demény. — Kovács II, Kovács I, Sárvári, Bodola, Haláti. —

NSE: Császár, — Hornyák, Kardos, — Martin, Telegdi, Kert, — Lukács, Nagy Ödön, Szőke, Formanek, Neumaier. —

Nagybánya kezd, de a NAC rögtön átveszi az irányítást. Sárvári szerel, szökteti Bodolát, aki egyedül tör a kapu felé. Ugyilátszik már az első perc eredményt hoz, de a labda a sárban elakad. Ugyanígy jár Kovács II, egy remekül indult lefutásnál. A 10. perckor azonban az ostrom eredményre vezet. Haláti elesik, de azért odakanalazza a labdát Bodolához, aki a balszélről bead Sárvárihoz.

RÁDIÓ

KEDD, MÁJUS 13.
Budapest I.

- 6.40 Ébresztő, Torna.
- 7.00 Hírek, Közlemények. Étrend, Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Madarak és fák napja. Irta Peja Győző dr. Felolvasás.
- 10.45 Divattudósítás, Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó, Himnusz.
- 12.10 A 15. honvéd gyalogezred zenekara.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 13.30 Illiczy László tánczenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 César Franck: Preludium chorál és fuga. Zongorán előadja Neogrady Keleti Magda.
- 15.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
- 15.55 Somlyó-Tauber Mária énekel, — zongorakísérettel.
- 16.10 Gyermekeidélután.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Mindnyájunk gondjai. A közellátási szolgálat közleménye.
- 17.35 Magyar nóták hanglemezekről.
- 18.10 Közvetítés a Pázmány Péter Tudomány Egyetem bölcsészeti karán lefolyt „Jó magyar ejtés” versenyről.
- 18.30 Gasperek Tibor hegedül, zongorakísérettel.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Kelly Ann dalokat énekel, zongorakísérettel.
- 19.40 Laczkó Géza elbeszélése.
- 20.00 Barta Erzsébet és Boross István magyar nótákat énekel, kíséri Oláh Kálmán cigányzenekara.
- 20.40 A visszatért Tisza, Irta Volly István, Közreműködik Bodnár Jenő és a Volly énekegyüttes.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 23.25 Táncalemezek.
- 24.00 Hírek

aki Kovácsal összejátszik, majd Haláti elé talál s a balszélső a hálóba rúgja a labdát (1:0). Kis ideig levegőhöz jut az NSE, de Demény és Juhász szikárdan állanak, mint a sziklafal, a hátvédek csak ritkán avatkozhatnak be a küzdelemben. Sárvári fordulásból remekül szökteti Bodolát, majd a 21. percben remek labdával küldi Kovács II-t aki elhúzza Kardos mellett s a közepén rohan

Szünet után potyognak a gólok

A második féldőben állandósul a NAC-fölény, a nagybányaiak teljesen védelemre rendezkednek be, de azt is rosszul. Így magyarázható, hogy ebben a 45 percben 7 gól esett s ebből 6-ot rúgott a nagyváradi ötös-fogat, pedig csak a 21. percben kezdődött meg a góleső. A 21. percben Bodola gyönyörű fejes gólja a nyitány. Három perc múlva Neumaier közelről szökteti, de még egy fél perc sem telik el s Kovács II. erős lövéssel Császár elejti s a jólérkező Sárvári rendeltetési helyére juttatja. A 27. percben Sárvári, a 32. percben Kovács I, a 44. percben pedig Haláti révén ér el újabb gólokat a NAC s ezzel vége is a mérkőzésnek.

A NAC a nagy gólarányú győzelmet megérdemelte. Minden csapatrésztében legalább két klasszis különbség mutatkozott ellenfeléhez viszonyítva.

Tóth a kapuban kevés dolgát jól végezte. Molnár megbízható és jól rombol. Záborszkyknak fáj a nagy ujjja s ez meg is látszott rajta, nem merre egyből rúgni a labdát. Szurdi dolgoz, de rossz az erőnléte. Juhász és Demény egymást múlták felül-

egyedül, Császár elébe szalad, de a lövés mellé vágódik a hálóba (2:0). Szurdi a 16-osnál kézzel üti a labdát. A szabadrúgásból meleg helyzet keletkezik. Tóth kiüti, Formanek térdrel fölé helyezi. Sárvári mesterial küldi Haláti, a szélső ki is ugrik, de a lövésnél tétovázik.

A 27. percben gyors támadás történik, Haláti lövése a lécről pattan ki. Sárvári ismét rálövi, de az is lécről pattan. Kovács II. hátrahúzza, ismét kapufa. A tüzijátékban senki sem hallotta a játékezők kettős fütyjét. Haláti lövését gólnak ítélte (3:0). Most szóhoz jutnak a nagybányaiak is de Molnár jól rombol s Demény egymásután dobja támadásba a csatársort. Tóth a kapuban biztosan áll. Mezőnyjáték alakul ki, enyhe NAC-fölénnyel. Sárvári bombáját Császár védi.

Szünetben nagy az öröm a NAC-öltözőben. Rónay további gólokra biztat. Jeny edző az NSE-fiúk fejét mossa.

Mondhatni az egész mezőnyt ketten uralták. Demény egyébként a mezőny legjobbjá volt. — S ami fő, nem rettent vissza a közelharctól sem. A csatársorban a Kovács II—Kovács I. jobbszárny csinált egy pár szép húzást. Kovács II. lefutásai veszélyesek. Kovács I. szünet után jött fel. Sárvári ismét visszanyerte nagy formáját. Rombolt épített, remekül lőtt s még remekebbül küldte lyukra társait. Fordulásból megeresztett szöktetése; a legszebbek. Bodola még mindig a náthalazzal küzdődik s ezenkívül is balszerencse kísérte lövéseit. Gólja azonban a legszebb volt. Haláti jó napot fogott ki. Gyors, veszélyes, agilis s ezenfelül eredményes volt.

Az NSE csapatáról nem igen lehet jót mondani. Császár a 9 gól ellenére is jó kapus. A két hátvéd azonban és általában a fedezetor nagyon gyenge. A csatlósor sem mutatott semmit. Igaz, hogy a remek formában lévő Demény—Juhász—Molnár-hármassal kerültek szembe.

Selzer bíró jól vezette a mérkőzést. Az előnyszabályra azonban jobban kellene ügyelnie.

Ujpest és Diósgyőr veresége az NB meglepetése

Budapestről jelentik: A Nemzeti Bajnokság 21. fordulójára bővelkedett meglepetésekben. A második helyezett Ujpest vereséget szenvedett s a harmadik Diósgyőr is elhagyta mind a két bajnoki pontot. A WMFC győzelme a Tokod felett igen megerősítette a csepeliek esélyeit a harmadik helyre. Pontarányban már beérték a DiMAVÁG-ot. Jelentős változás állt be a kiesési zónában is. A BSzKRT győzelme folytán a 11. helyre került s a csapat szomorú helyét a Gamma foglalta el.

A forduló részletes eredményei egyébként a következők:

Ferencváros—Szolnok 4:2 (2:1).

Szolnok 8000 néző, könnyű Fradi-győzelem ígérkezett. Kiszely már a 6. percben eredményes 1:0. A 11. pben Jakab tizenegyesét Horváth védi. A 40. p-ben Kolláth egyenlített, majd az utolsó percben Sárosi dr szerzi meg a vezetést.

A II. féldőben már a 2. percben sikerül a Szolnoknak Korom révén

egyenlitenie. Hatalmas küzdelem a győztes góliért, a 24. percben Kiszely, a 30. percben Sárosi dr gólja bebiztosítja a Ferencváros győzelmét.

BSzKRT—Ujpest 3:1 (1:0).

A forduló nagy meglepetése. Már az 5. percben Gróf a BSzKRT-nak szerzi meg a vezetést, amit II. féldőben a 23. percben Nagymarosi 11-el egyenlített. A 35. percben Mészáros, a 40-ben pedig Bene lövi a BSzKRT győzelmet jelentő góljait.

WMFC—Tokod 1:0 (1:0).

Elektromos—Gamma 2:0 (2:0).

Kispest—Törekvés 3:2 (1:0).

Szeged—DiMAVÁG 4:1 (0:0).

Haladás—SalBTC 0:0 (0:0).

Nagyváradi eredmények:

Vasárnap három kerületi bajnoki mérkőzést játszottak le. Eredmény-nyel:

Elektromos—Egyetértés 5:0 (2:0).

NAC II—MAV 4:2 (1:1).

Törekvés II—NSC 4:2 (2:1).

APRÓHIRDETÉSEK

szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Különbejáratu, pazarul felszerelt szoba, folyóvízzel, külön W. C. és mosdókabinettel, kert, erkéllyel, város legszebb helyén, magános urnak, esetleg rendelőnek, irodának kiadó. Cimeket „Butor nélkül is” jeligére kiadóba kérek. 427

Keresek egy négy vagy ötszobás lakást, lehetőleg magánházban. Örömy, volt Praporgescu u. 9. 458

Különbejáratu butorozott szoba kiadó. Szaniszló u. 50. 456

Utcai butorozott szoba azonnal kiadó. Sal Ferenc u. 29. 447

4 szobás, kertes magánház kiadó. Hitler A. u. 55. 438

Adás-vétel

Használt férfiruhákat olcsón vehet Molnárnál, Bémer tér 1, udvarban. — Magas árakat fizetek ruháért. 413

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek, órát, ékszerit javítok. — Gyenge István ékszerész, Rákóczi u. 19

Eladó Kommandáns réten 2 szobás, komfortos új ház ára 10.000 pengő. fő utca közelében gyümölcsös telek, ház helynek is alkalmas 400 pengő. Tatayné, Sziglieti u. 12. 454

Eladók: Sárgaréz éjjeli szekrény — tölgyfaasztal, — faragott keményfa asztal 6 székkel — kis fenyőfa szekrény. Sártory, Petőfi u. 3. 455

Használt kerti széket és asztalt veszek vendéglő részére. Kuglis vendéglő Mikszáth Kálmán utca 14. 431

Aranyat, ezüstöt, ékszerit magas áron veszek. Haslinger ékszerész, Rákóczi ut 8. 545

Egy új, modern magánház eladó, amely alkalmas gazdálkodásra is. Varju utca 20. 435

Ócska paplan vattát állandóan veszek. Sziglieti u. 5, szuterin. 338

Különléle

Ujságos bódé kiadó a Rulikovszky uton 35 pengő készpénz óvadékkal. — Jelentkezés a kiadóhivatalban. 437

Hirdessen a Magyar Lapokban

Kultura Középisikolai Magántanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest, Mester u. 4, IV—3. (Válaszbélyeg). 398

UJSÁG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Állást nyere

Falusi postára kiadónót, vagy intelligens kezdő gyakornoknót, azonnali belépésre keresek. Ujházy, Rulikovszky u. 22. 452

Bukoló nőt, bőrvágó szabászt, felveszek, 1 lovas motort megvételre keresek. Szabó cipőüzem, Teleki u. 31. 457

15-ére egy jó mindenes főzőnőt keresek. Örömy, volt Praporgescu u. 9. 459

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda RT

Fő- és felelősszerkesztő: Dr Paál Árpád

Felolós kiadó: Dr Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körírógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.